

Encounters from the 30th annual convent of the Hungarian Malacologists in Békéscsaba (23-25/09/2005)

by

Tamás Domokos

34 years ago in 1971 a small group of 7 malacologists in the city of Szeged, including Gyula Kovács of the city of Békéscsaba, decided to start a tradition in the following years by organizing an itinerant convent of the amateurs and experts working with and collecting mollusks at various parts of the country each year. The first such event held in 1975 in Budapest saw a small group of mere 8 participants. However, the number of participating persons always reached 40 in the consecutive years.

The 30th jubilee was marked by a convent held in the city of Békéscsaba between the 23rd and 25th of September 2005. This was the second time the convent was hosted by the Mihály Munkácsy Museum in Békéscsaba, after the 11th convent held in 1986. (The short distance between the museum and the motel enticed many participants to take a stroll to the house at 7 Deák street, where the late Gyula Kovács resided until his 1996 death.)

Again we had 40 participants including two visitors from the neighboring Slovakia. The list of visitors is as follows: *Károly Bába and his wife, János Botka, Tamás Deli, dr. Lajos Dobroszláv and his wife, dr. Tamás Domokos, dr. István Döményi, Zoltán Péter Erőss, dr. Zoltán Fehér, dr. Levente Füköh, dr. Grego Jozef, Sándor Gulyás, dr. László Hum, dr. András Hunyadi, dr. Endre Kroopp, József Lennert, Kálmán Nacsá, László Németh and his wife, dr. István Nyilas and his wife, Gergely-Barna Pál, Jenő Pelbárt and dr. Katalin Buncsák, dr. Ede Petró, Tamás Rayman, András Schmidt, Mrs. Schmidt Ilona Kővári, Richárd Schmidt, Péter Sólymos, dr. Zita Melitta Soós, dr. Ssefek Jozef, dr. Pál Sümegi, Sándor Szabó, Miklós Szekeres, dr. Miklós Szónoky, Anikó Tóth, dr. Mária Vágvölgyi Wagner, Klára Váncsa*.

Before the opening of the official program, the participants of the convent paid tribute to the highly respected late Gyula Kovács at his grave in the Liget Cemetery and wreathed the gravestone on 24th September (Fig.1).

After a short introductory address of Tamás Deli, the meeting was officially opened by the words of museum director Imre Szatmári, who also opened the exhibition assembled by geologist Miklós Szónoky entitled "Nature's statues: concretions" in the crowded basement of the museum.

After the opening ceremony, László Tirják, director of the Körös-Maros National Park gave an intriguing and interesting presentation on the present status of the National Park, touching shortly but efficiently on the findings of malacological investigations implemented in the region.

The opening, and the presentation was followed by the regular group photo (Fig. 2) and a *memoire*. Károly Bába and Endre Kroopp were saluted on the occasion of their 70th

Domokos Tamás

A XXX. Magyar Malakológus Találkozó Békéscsabán (2005. 09. 23–25.)

34 évvel ezelőtt, 1971-ben, hét malakológus – köztük a békéscsabai Kovács Gyula – úgy döntött Szegeden, hogy az elkövetkező években útjára indít egy mozgalmat; az ország különböző pontjain megrendezni a puhatestűek gyűjtésével, kutatásával foglalkozók országos összejövetelét. Az első – 1975-ben Budapesten megtartott – országos találkozóra még csak nyolcan jelentkeztek, de a következő években a résztvevők száma rendre elérte a 40 főt.

2005. szeptember 23 és 25 között Békéscsabán került sor a XXX., jubileumi találkozó megrendezésére. A megyeszékhely immár másodjára látta vendégül az MMT résztvevőit, hiszen az 1986-ban megtartott XI. MMT-nak is a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum adott helyet. (Amúzeum és a szálláshely közelége több résztvevőt arra csábított, hogy elsétáljon a Deák utca 7. alatti házhoz. Ebben a házban lakott ugyanis, 1996-ban bekövetkezett haláláig, dr. Kovács Gyula malakológus.)

Az összejövetelre 40-en jöttek el, köztük két szlovákiai kollégá is.

Részttvevők: *Bába Károly Dr. és felesége, Botka János, Deli Tamás, Dobroszláv Lajos dr. és felesége, Domokos Tamás dr., Döményi István, Erőss Zoltán Péter, Fehér Zoltán dr., Füköh Levente Dr., Grego Jozef dr., Gulyás Sándor, Hum László dr., Hunyadi András dr., Kroopp Endre dr., Lennert József, Nacsá Kálmán, Németh László és felesége, Nyilas István dr. és felesége, Pál-Gergely Barna, Pelbárt Jenő és Buncsák Katalin dr., Petrő Ede dr., Rayman Tamás, Schmidt András, Schmidtné Kővári Ilona, Schmidt Richárd, Sólymos Péter dr., Soós Melitta Zita, Steffek Jozef dr., Sümegi Pál dr., Szabó Sándor, Szekeres Miklós dr., Szónoky Miklós dr., Tóth Anikó, Vágvölgyi Wagner Mária dr. és Váncsa Klára*.

A szeptember 24-én a találkozó résztvevői – a szakmai program megkezdése előtt – először a Ligeti temetőbe látogattak el, ahol Kovács Gyula sírjánál koszorúztak, tisztelettel adózva az 1996-ban elhunyt, nagy tekintélynek örvendő kollégájuk emlékének (1. kép).

Deli Tamás rövid bevezetését követően, Szatmári Imre megyei múzeumigazgató nyitotta meg a Munkácsy Mihály Múzeum zsúfolásig megtelt alagsori közművelődési termében a XXX. MMT- és Szónoky Miklós „Természet alkotta szobrok: a konkréciók” című kiállítását.

A megnyitót követően Tirják László, a Körös-Maros Nemzeti Park igazgatója, nagy érdeklődést kiváltó, emlékezetes előadást tartott a nemzeti parkról, s egyúttal

birthday. Then a short memento was paid to the conspiracy of Károly Bába, Erzsébet Hornung, Andor Horváth, Gyula Kovács, Mihály Mucsi, Andor Rich-novszky and Miklós Szekeres enacted 34 years ago, namely the initiation of the series known as annual malacologist convents in Hungary. Unfortunately, only two persons Károly Bába and Miklós Szekeres were present of this original gang and received the applause in the ballroom.

Afterwards three morning and afternoon sections hosted 18 professional presentations and various travel encounters given by the participants.

Section I. (15 min/presentation)

Chairman: Endre Krolopp

Sándor Szabó: *Following the tracks of Gyula Kovács in Somogy-Csurgó*

Pál Sümegi: *Malacological investigations in the Rejtek rockshelter*

Sándor Gulyás-Pál Sümegi-Anikó Tóth: *Environmental archeology of Neolithic shellfishing in Hungary*

Miklós Szónoky – Sándor Gulyás: *Mollusks from the beehive buildings stones and medieval loess bricks of the SE Great Hungarian Plains*

László Hum: *Middle Pleistocene tuff horizons in the sections of Dunaszekcső and the surroundings of Mórág*

Péter Sólymos: *History and environment influencing the mollusk fauna*

Károly Bába: *The Vásárhelyi Plan and the plans of the Szeged Hydrological Protectorate. Changes in the active floodplain of the Tisza*

Section II. (15 min/presentation)

Chairman: Károly Bába

István Nyilas: *The systematics, distribution and ecology of the genus Pomatiás (Gastropoda)*

Gergely Barna-Pál: *Impressions from Moldava*

Tamás Domokos: *New data to the shell morphology of Perforatella vicina from Doboz*

Ede Petró: *Giant Anodonta anatina (L. 1758) population in a demotope of the Börzsöny Mts.*

Section III. (15 min/presentation)

Chairman: Miklós Szónoky

Mária Wagner Vágvölgyi: *A taste of the gastropod fauna of Pine Barrens, USA*

Šteffek Jozef – Grego Jozef: *The Slovakian distribution of valvatiform Hydrobiids (cf. Hauffenia) and the mollusks of karst springs*

Klára Váncsa: *Malacological studies on the floodplain of the river Maros near the monastery of Bezdin (Munar)*

Tamás Domokos – József Lennert: *Data to the mollusk fauna of Codru Moma*

Grego Jozef: *A revision of the genus Trivellona (Triviidae)*

Lajos Dobroszláv: *Impressions from Vietnam*

András Hunyadi: *Impressions from Madeira*

The following poster presentations also contributed to the versatility of the program:

Imre Magyar – Miklós Szónoky – Sándor Gulyás: *The*

frappáns összefoglalót adott a régiókban végzett malakológiai kutatásokról és az eddig elérte eredményekről.

A megnyitót és az előadást, valamint a csoportkép készítését (2. kép) *mémoire* követte. Először Bába Károlyt és Krolopp Endrét köszöntötték a résztvevők 70. születésnapjuk alkalmából. Ezt követően a kollégák megemlékeztek Bába Károly, Hornung Erzsébet, Horváth Andor, Kovács Gyula, Mucsi Mihály, Richnovszky Andor, Szekeres Miklós 34 ével ezelőtti „konspirációjáról”, a Magyar Malakológus Találkozó útjáról. Sajnálatos, hogy az egykorai résztvevők közül csak Bába Károlynak és Szekeres Miklósnak tapsolhattak a teremben ülők.

Ezt követően három időblokkban hangzott el összesen 18 előadás, illetve külföldi úti beszámoló.

Előadások I. (15 perc/előadó)

Chairman: Krolopp Endre

Szabó Sándor: *Somogy-Csurgón Kovács Gyula nyomában*

Sümegi Pál: *A Rejteki kőfülke malakológiai vizsgálata*

Gulyás Sándor – Sümegi Pál – Tóth Anikó: *A neolitikagylógyűjtés néhány környezetregészeti aspektusa Magyarországon*

Szónoky Miklós – Gulyás Sándor: *Molluszkák a DK-alföldi középkori műemlékek löszből készült tégláiban és holocén tavi mészkő (réti mészkő) építőköveiben* (video)

Hum László: *Középső pleisztocén tufithorizontok megjelenése Dunaszekcső és Mórág környéki löszselvényekben*

Sólymos Péter: *A környezet és történetisége hatása a Mollusca-faunára*

Bába Károly: *A Vásárhelyi terv és a Szegedi Vízügy tervezete. Változtatások a Tisza hullámterén.*

Előadások II. (15perc/ előadó)

Chairman: Bába Károly

Nyilas István: *A Pomatiás genus (Gastropoda) szisztematikája, elterjedése és ökológiaja*

Pál-Gergely Barna: *Moldvai impressziók*

Domokos Tamás: *Adatok a dobozi pikkelyes-csiga héjmorfolgiájához*

Petró Ede: *Óriásnövekedésű Anodonta anatina (L. 1758) népesség egy börzsönyi demotópban.*

Előadások III. (15perc/ előadó)

Chairman: Szónoky Miklós

Vágvölgyi Wagner Mária: *Ízelítő az észak-amerikai „Pine Barrens” csigafaunájából*

Šteffek Jozef – Grego Jozef: *A valvatiform Hydrobiidák (cf. Hauffenia) szlovákiai elterjedése és a karsztforrások malakocönözése*

Váncsa Klára: *A Maros Bezdini kolostor (Munar) környéki hullám- és árterének malakológiai vizsgálata*

Domokos Tamás – Lennert József: *Adatok a Bécsi hegység (Codru Moma) malakofaunájához*

*Tamás Domokos: Encounters from the 30th annual convent of the
Hungarian Malacologist in Békéscsaba (23–25/09/2005)*

goat hoofs of Tihany and the myths behind as shown to the participants of the Archeomalacology Work Group of ICAZ in Florida 2005

Miklós Szónoky – Sándor Gulyás: *Mollusk shells from the bricks and building stones of the SE Great Hungarian Plains*

Anikó Tóth: *Environmental archeological investigations and the use of freshwater mollusks at the site of Hódmezővásárhely-Gorza*.

The official program was crowned by an evening reception in the Mór Jókai Dormitory in the company of excellent foods and alcoholic beverages.

The next day 22 enthusiastic participants (25th, Sunday) (*Andrea Bokor, János Botka, Tamás Domokos, Péter Zoltán Erőss, Grego Jozef, András Hunyadi, József Lennert, Kálmán Nacs, László Németh and his wife, István Nyilas and his wife, Barna Gergely Pál, Tamás Rayman, Jenő Pelbárt and Katalin Buncsák, András Schmidt, Mrs. Schmidt Ilona Kővári, Richárd Schmidt, Józef Steffek, Sándor Szabó, Klára Váncsa*) decided to pay a visit and collect mollusks in the vicinity of Dénesmajor. This trip, which will be long remembered, gave a chance for a close encounter with not just the local snails but the odds and tricks employed by collectors of various age groups for capturing them as well. The efficiency of the methods was also tested right away on site. The older generation was pleased to note that the young malacologists upon whom the future of the field resides showed just as much enthusiasm as they did in their early days towards the fieldwork, including the young boy Richárd Schmidt who although being too young to know how to read and spell, happily and boldly joined in the collection. The kindness of the mosquitoes seen in the small number of bites was also greatly appreciated.

The short rendezvous with the mollusks yielded the following results: besides the three celebrities (*Drobacia banatica, Helix lustescens, Kovacsia kovaci*) representatives of the following taxa were encountered: *Arion circumscriptus, Arion fasciatus, Arion sp., Bradybaena fruticum, Carychium minimum, Cepaea vindobonensis, Chondrula tridens, Cochlicopa lubrica, Cochlicopa lubricella, Helix lustescens, Helix pomatia, Lacinaria plicata, Limax cinereoniger, Nesovitrea hammonis, Perforatella rubiginosa, Succinea oblonga, Vitrea crystallina, Zonitoides nitidus*.

After the official program was over the participants waved good-bye till the next meeting.

For the excellent organization and support the participants are greatly indebted to the following institutions and persons: the Departments of Natural Sciences and Public Education of the Regional Protectorate of Békés County Museums, the Protectorate of the Körös-Maros National Parks and the staff of the Mór Jókai Coeducated Dormitory of Békéscsaba.

A short report of the event was published in the November 7th edition of the Békés County News under the title "Snail collecting in Dénesmajor, a jubilee event in the Munkácsy Museum".

Grego Jozef: *A Trivellona (Triviidae) génusz revízija*
Dobroszláv Lajos: *Vietnámi impressziók*
Hunyadi András: *Madeirai impressziók*

At találkozó alatt bemutatott poszterek:

Magyar Imre – Szónoky Miklós – Gulyás Sándor: *A „tihanyi kecskeköröm” és legendája bemutatása 2005-ben Floridában a Nemzetközi Archeozoológiai Kongresszuson*
Szónoky Miklós – Gulyás Sándor: *Puhatestű vázak a Nagyalföld DK részéről származó magyar téglá és építőkövekből*

Tóth Anikó: *Környezetregészeti kutatások Hódmezővásárhely-Gorzsán malakológiai leletek tükrében*

A szakmai program befejezését követően, beszélgetésbe torkolló búcsúvacsora következett a Jókai Mór Kollégiumban, üdítő és C₂H₅OH-tartalmú italok társaságában.

Vasárnap (25-én) délelőtt 22 résztvevő (*Bokor Andrea, Botka János, Domokos Tamás, Erőss Zoltán Péter, Grego Jozef, Hunyadi András, Lennert József, Nacs Kálmán, Németh László és felesége, Nyilas István és felesége, Pál-Gergely Barna, Rayman Tamás, Pelbárt Jenő és Buncsák Katalin, Schmidt András, Schmidtné Kővári Ilona, Schmidt Richárd, Steffek Józef, Szabó Sándor, Váncsa Klára*) Dénesmajor környékére tett gyűjtéssel egybekapcsolt emlékezetes kirándulást. Itt mód volt arra, hogy a közeli erdők csigái kívül egymás gyűjtési módszerét és annak hatékonyságát közelebbről is megismerjük, valamint a különböző korosztályok és gyűjtők egymásra találjanak. Az idősebb korosztály örömmel nyugtázta a malakológia stafétáját átvenni készülő utódok, köztük a még írni sem tudó kis Schmidt Richárd ambiciózus gyűjtőmunkáját, valamint a szúnyogok kíméletességét.

A rövid gyeplőre engedett gyűjtés a három sztárfajon (*Drobacia banatica, Helix lustescens, Kovacsia kovaci*) kívül a következő eredményt hozta: *Arion circumscriptus, Arion fasciatus, Arion sp., Bradybaena fruticum, Carychium minimum, Cepaea vindobonensis, Chondrula tridens, Cochlicopa lubrica, Cochlicopa lubricella, Helix lustescens, Helix pomatia, Lacinaria plicata, Limax cinereoniger, Nesovitrea hammonis, Perforatella rubiginosa, Succinea oblonga, Vitrea crystallina, Zonitoides nitidus*.

A program befejezését követően a résztvevők a jövő évi találkozó reményében vettek búcsút egymástól.

A találkozó megrendezéséért a kollégák a Megyei Múzeumok Igazgatósága Természettudományi, valamint Közművelődési osztályának; továbbá a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóságának, és a Jókai Mór Fiú és Leány Kollégium munkatársainak mondta köszönetet.

A találkozóról „*Csigagyűjtés Dénesmajorban, jubileum a Munkácsyban*” címen képes beszámoló jelent meg a Békés Megyei Hírlap november 7-ei számában.

Fig.1. A group of participants pay homage at the tomb of Gyula Kovács teacher and local malacologist

1. kép: A résztvevők egy csoportja Kovács Gyula tanár-malakológus sírjánál

Fig.2. A group photo envisioning the seal of the Convent as well along with the participants on the steps of the main entrance of the Munkácsy Museum

2. kép: XXX. Magyar Malakológus Találkozó csoportkép a Munkácsy Mihály Múzeum lépcsőjén.

Tamás DOMOKOS

**Mihály Munkácsy Museum
5601 Békéscsaba
Széchenyi u. 9.
Hungary**

E-mail: domokos@bmmi.hu

DOMOKOS Tamás

**Munkácsy Mihály Múzeum
5601 Békéscsaba
Széchenyi u. 9.**

E-mail: domokos@bmmi.hu